

สุปาติเสสนิพพาน

พระอาจารย์สงบ มนฺตฺสฺนโ

ถาม-ตอบปัญหาธรรม วันที่ ๒๑ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๑

ณ วัดป่าสันติพุทธาราม(วัดป่าเขาแดงใหญ่) ต.หนองขาว อ.โพธาราม จ.ราชบุรี

อันนี้ต้องปีนบันไดหน่อย ตอบปัญหาเขาถามมาในเว็บไซค์ เขาไปเถียงกันเอง พอเถียงกันแล้วก็มาลงที่เรา อยากถามปัญหา

ถาม : ๑. ในเว็บไซค์เขาจะ คนหนึ่งว่า สุปาติเสสนิพพาน เป็นนิพพานของเสขบุคคล

๒. อีกคนหนึ่งว่าสุปาติเสสนิพพาน เป็นนิพพานของพระอรหันต์

ตกลงข้อที่ถูกคือข้อไหนครับ ขอความกระจ่างด้วยครับ ขอกราบขอบพระคุณมาก

หลวงพ่ : มันเป็นการเถียงกันนะ พูดประสานะ สุปาติเสสนิพพาน กับอนุปาติเสสนิพพาน เป็นนิพพานของพระอรหันต์ทั้งหมด ไม่ใช่เป็นนิพพานของเสขบุคคล มันมีเสขบุคคล กับอเสขบุคคล กับปุถุชน

ปุถุชนคือคนหนาด้วยกิเลส เสขบุคคลคือเป็นพระอริยบุคคลแต่ละชั้นแต่ละตอน อเสขบุคคลคือพระอรหันต์ที่ไม่ต้องสอนแล้ว คือไม่ต้องปฏิบัติแล้ว เมื่อก่อนนะ เอหิภิกขุ เวลาที่พระพุทธเจ้าบวช เวลาคนที่สำเร็จแล้วจะมาขอบวชเป็นภิกษุ

“เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด”

แต่ถ้ายังเป็นเสขบุคคล ก็เป็นพระโสดาบันจนถึงเป็นพระอนาคา จะมาขอบวช

“เธอจงเป็นภิกษุมาเถิด เพื่อปฏิบัติให้ถึงที่สุดแห่งทุกข์”

นี่ไง อเสขบุคคลคือพระอรหันต์

เสขบุคคลคือพระอริยบุคคลตั้งแต่พระโศคาบันขึ้นไปถึงพระอนาคา

ฉะนั้นเสขบุคคล อเสขบุคคล มันเป็นผู้ปฏิบัติเหมือนกับบุคคล ๘ จำพวก ในสังฆคณที่เราสวดกัน บุคคล ๘ จำพวก ตั้งแต่บุคคลที่ ๑ คือโศคาปัตติมรรค โศคาปัตติผล สกิทาคามิมรรค สกิทาคามิผล อนาคามิมรรค อนาคามิผล อรหัตตมรรค อรหัตตผล บุคคล ๘ จำพวก คือจิตใจมันเปลี่ยนแปลงไปเรื่อยๆ นี่คือเสขบุคคล

ฉะนั้นจะบอกว่าสุปาติเสสนิพพานเป็นนิพพานของเสขบุคคลนี้ไม่ใช่ เสขบุคคลมันจะมีนิพพานได้อย่างไร แต่เวลาในธรรมวินัยมันต้องแยกกัน ในข้อเท็จจริงกับในธรรม

ในธรรมหมายถึงว่า อย่างเช่น เราจะสอนเด็ก เราจะพัฒนาเด็ก เด็กมันต้องมีการพัฒนาการของมันไปเรื่อยๆ อย่างเช่น เราเป็นพระโศคาบัน พอเราเป็นพระโศคาบันเขาเรียกว่าพาดสู่กระแสนิพพานไง ถ้าใครเป็นพระโศคาบันปั๊บ ได้ถึงโศคาบันนี้ เขาเรียกพาดสู่กระแสนิพพาน

คือปฏิบัติไปแล้ว พวกนี้จะถึงที่สุดแห่งทุกขก็คือพระนิพพาน พาดกระแส ไม่ใช่สุปาติเสสนิพพาน สุปาติเสสนิพพานคือพระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ พระอรหันต์มีชีวิตอยู่กับพระอรหันต์ที่ตายแล้วไง สุปาติเสสนิพพาน กับอนุปาติเสสนิพพาน อย่างเช่นองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เวลาเป็นพระอรหันต์ไปเทศน์กับปัญจวัคคีย์

“เมื่อก่อนเราไม่เป็นพระอรหันต์เราก็ไม่ได้บอกว่าเป็นพระอรหันต์ เดียวนี้เราเป็นพระอรหันต์แล้วเธอจงเงี่ยหูลงฟัง”

เดี๋ยวนี้เป็นพระอรหันต์แล้ว เป็นพระอรหันต์เพราะเหตุใด เป็นพระอรหันต์เพราะท่านมีกิจญาณ สัญญาณในธรรมจักรที่เทศน์ออกมา นี้ เป็นพระอรหันต์เพราะมีการกระทำมาถึงที่สุดเป็นพระอรหันต์

สุปาติเสสนิพพานคือเป็นพระอรหันต์แต่ยังมีชีวิตอยู่ สะคือเศษส่วน ภารา หเว ปัญจักขันธา ธาตุ ๔ และขันธ ๕ ความคิดของพระอรหันต์ไง บางคนจะบอกว่าเป็นพระอรหันต์แล้วไม่มีความคิด พระอรหันต์มีความคิดนะ แต่ความคิดของพระอรหันต์นี้เป็นความคิดที่สะอาดบริสุทธิ์ พระอรหันต์ก็มีธาตุ ๔ และขันธ ๕ เหมือนกัน สุปาติ

เสสนิพพาน คือธาตุ ๔ และขันธ ๕ ที่เป็นเศษ เศษเหลือทิ้ง อย่างเช่น หลวงปู่มั่น ครูบาอาจารย์ของเราที่เป็นพระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ นั่นล่ะคือสุปาติเสสนิพพาน คือพระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่

สะคือเศษเหลือทิ้ง คือธาตุหรือร่างกายนี้ไง ร่างกายกับความคิดนี้ธาตุ ๔ และขันธ ๕ ไม่ใช่จิต ตัวจิตนั้นคือตัวที่ว้าลีนกิเลสไป พอตัวจิตลีนกิเลสไปนี้สุปาติเสสนิพพาน คือพระอรหันต์ที่ยังมีชีวิตอยู่ สะคือเศษส่วน คือเรื่องของธาตุ ๔ และขันธ ๕ การหาเว ปัญจักขันธา ขันธนี้เป็นภาระอย่างยิ่ง เวลามันสลัดขันธทิ้ง เศษทิ้งคือเศษมนุษย์นี้ เศษชีวิต ชีวิตของเรานี้ จนปัจจุบันนี้คือเศษของวิญญะ ผลของวิญญะที่มันต้องขับเคลื่อนไป แต่หัวใจมันหลุดพ้นไปตั้งแต่เป็นพระอรหันต์แล้วสุปาติเสสนิพพานถึงเป็นพระอรหันต์ทั้งนั้น แต่เป็นพระอรหันต์ที่มีชีวิต

แต่อนุปาติเสสนิพพานคือพระอรหันต์ที่ทิ้งธาตุขันธไปเป็นพระอรหันต์

ฉะนั้น ไ้อักรณีนี้อย่างนี้ กรณีที่ว่าบุคคลๆหนึ่งบอกว่าสุปาติเสสนิพพานเป็นนิพพานของเสขบุคคล ก็ความคิดอย่างนี้มันเป็นทางวิชาการนะ แต่เราไม่ปิดกั้น เพราะเวลาเขาพูดกัน เห็นไหม นิพพานของคนมีกิเลส เขายังพูดกันได้เลยนะ เวลาทำความเข้าใจ สงบของใจ สงบเย็นนี้เป็นนิพพานของคนที่มีกิเลส

คำวานิพพานนี่ก็เป็นสมมุติอันหนึ่ง สมมุติคือว่าพระพุทธเจ้าตั้งไว้เป็นนิพพานแล้วเราก็อ่านนิพพานนี่คือเป็นสิ่งที่ปรารถนา เราทำอะไรนี่ก็ว่านี่คือนิพพานนิพพานของคนมีกิเลส พูดซัดๆ ว่านิพพานของคนที่มีกิเลสคือสงบเย็น ถ้าจิตใจสงบเย็นนั่นคือนิพพานของคนที่มีกิเลส

แต่มันไม่ใช่นิพพานตามความเป็นจริง นิพพานตามความเป็นจริงคือการลีนกิเลส ฉะนั้นนี่ก็เป็นธรรม เวลาธรรมเขาพูดกัน อย่างนี้คือนิพพานของคนที่มีกิเลส ขนาดคนที่มีกิเลสเขายังบรรลุนิพพานได้เลย

ฉะนั้น เขาถึงบอกว่าเป็นสุปาติเสสนิพพาน นี่เป็นนิพพานของเสขบุคคล นี่เป็นโวหาร เป็นการชักจูง เป็นการบอกใจ การบอก การชักจูงให้คนพยายามเข้าสู่เป้าหมาย แต่เป็นโวหาร ไม่ใช่ความจริง ถ้าเป็นความจริงแล้วไม่มี เป็นอย่างนั้นไม่ได้

แต่ที่นั่นมีเสขะกับอเสขะ อเสขะคือคนที่ไม่ต้องศึกษา ไม่ต้องประพฤติปฏิบัติแล้ว ส่วนคำว่า การประพฤติปฏิบัติ การบำเพ็ญตบะธรรมนี่เป็นการต่อสู้กับกิเลสใช้ใหม่ แต่เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า อย่างหลวงปู่มั่นท่านเดินจงกรมจนสิ้นชีวิตเลย มันเป็นการปฏิบัติหรือเปล่า อันนั้นไม่ใช่การปฏิบัตินะ เรามองกันแต่กิริยาจากภายนอก การปฏิบัติหมายถึงว่า การตั้งใจ การพยายามของเรา การปฏิบัติคือการชำระกิเลส การฆ่ากิเลส นั่นคือการปฏิบัติธรรม

แต่เวลาพระที่สุภาทิเสสนิพพาน หรือพระอรหันต์ ท่านก็ทำความเพียรของท่านอยู่ แต่ทำความเพียรอย่างนั้น จะว่าเป็นปฏิบัติธรรมก็ไม่ใช่ ไม่ใช่เป็นการปฏิบัติธรรม มันเป็นวิหารธรรม เป็นเครื่องอยู่

อย่างเช่น เด็กๆนี้ต้องกินอาหารนะ ต้องมีปัจจัย ๔ จึงจะเป็นผู้ใหญ่ขึ้นมาได้ พอเป็นผู้ใหญ่แล้วไม่ต้องกินข้าวเลยนะ อยู่เฉยๆห้ามกินข้าวเลย เป็นพลาสติกเลย ไม่ต้องกินอีกแล้ว มันก็ไม่ใช่ เราก็ต้องมีอาหารกินดำรงชีวิตจนสิ้นชีวิตใช้ใหม่

อันนี้ก็เหมือนกัน ในเมื่อเรามีกิเลสอยู่ที่นี่ เราต่อสู้กับกิเลสนะ เราพยายามต่อสู้ เราพยายามจะชำระล้างกิเลส อันนี้มันเป็นการปฏิบัติธรรม เพราะมันมีสมถกรรมฐาน วิปัสสนากรรมฐาน มันมีกิจญาณ มันมีการกระทำของจิตไปเรื่อยๆ นี่คือการกระทำของจิต การชำระให้สะอาดบริสุทธิ์

แต่เป็นพระอรหันต์นี่มันมีกิจญาณใหม่ ไม่มี เพราะมันเป็นกิริยาเฉยๆ มันเป็นกิริยาคือการเคลื่อนไหวเฉยๆ แต่จิตนั้นมันไม่มีกิเลสตัณหาทะยานอยาก มันถึงไม่ใช่การปฏิบัติธรรม มันเป็นวิหารธรรม เป็นเครื่องอยู่เฉยๆ อย่างเช่น เรานั่งเห็นใหม่ ทุกคนนี้เวลานั่งนานๆ เวลาลุกจะเป็นเหน็บเป็นชาทั้งนั้น ทุกคนจะเจ็บไข้ได้ป่วยเวลานั่งนาน

อันนี้ก็เหมือนกัน เวลาพระอรหันต์ท่านมีร่างกายของท่านอยู่ เห็นใหม่ ร่างกายนี้มันก็เป็นอย่างนั้น มันก็มีเหน็บมีชา ร่างกายมันต้องบริหารใจ การบริหารร่างกายอันนี้ นี่คือการปฏิบัติธรรมที่เป็นเครื่องอยู่ของท่าน แต่ของเรานี้มีร่างกายนะ เป็นเหน็บเป็นชาเวลานั่งแล้วเจ็บไข้ได้ป่วย เจ็บปวดหมดละ แล้วพอเจ็บปวดไปแล้วนะ จิตใจมันก็ไม่ยอมนะ จิตใจมันจะไม่อยากให้เจ็บ

นี่ไง มันมีกิเลสตัวนี้ไง ตัวที่ความอยาก ความค้นหาทะยานอยาก ต้องการให้ เป็นไปตามความปรารถนาของตัวเอง แต่ไม่เป็นไปตามความปรารถนาของตัวเองหรอก เพราะมันมีกิเลสค้นหาทะยานอยาก มันไม่มีเหตุไม่มีผล แต่ร่างกายมันเป็นธรรมชาติของมัน ในเมื่อมันมีกิเลสค้นหาความทะยานอยากในนั้นแล้วนี่ เราต้องชำระล้างมัน

แต่ถ้าเป็นพระอรหันต์มันไม่มี มันไม่มีกิเลสค้นหาความทะยานอยาก มันเป็น วิหารธรรม มันเป็นการบริหารจัดการเพื่อความอยู่เป็นสุขเท่านั้นเอง เพื่ออยู่เป็นสุข เพราะมันเข้าใจ มันไม่มีค้นหาทะยานอยาก มันเป็นอย่างไรรู้เท่ามันหมดแล้ว ร่างกาย จะเป็นอย่างไรก็รู้เท่าหมดแล้ว ไม่ใช่ร่างกายจะเป็นธรรมดานะ

องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เห็นไหม เวลาพระอรหันต์เสียใจมาก เวลาพระพุทธรูปปลงอายุสังขาร โลกธาตุหวั่นไหวหมดเลย พระอรหันต์ไปเฝ้าองค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าไง

“อรหันต์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ ว่าสิ่งใดสิ่งหนึ่งมีการเกิดขึ้นเป็นธรรมดา สิ่งทั้งหลายต้องดับเป็นธรรมดา แม้ตถาคตก็ดับไปเป็นธรรมดา” นี่ต้องดับไปเป็น ธรรมดาเห็นไหม

“อรหันต์ เราบอกเธอแล้วไม่ใช่หรือ ในที่นั้นๆตั้ง ๑๖ ครั้ง ถ้าเธอนิมนต์เราแล้ว นี่ เราจะปฏิเสธเธอถึง ๒ หน หนที่ ๓ เราจะรับอาราธนาของเธอ ถ้าเรารับอาราธนา ของเธอนี้ เราจะอยู่อีกกัปหนึ่ง ๑๒๐ ปี ตอนนี่คือ ๘๐ ไร่ไหม อยู่อีกเป็น ๑๒๐ ปี”

นี่ไง เราบอกว่า ในเมื่อพระอรหันต์ ไม่มีกิเลสค้นหาความทะยานอยาก แล้ว ทำไมอยากจะอยู่ถึงอีกกัปหนึ่งล่ะ ไม่ใช่อยากอยู่ เห็นไหม ถ้าพระอรหันต์นิมนต์เราถึง ๒ หน เราจะปฏิเสธเธอ ๒ หน หนที่ ๓ เราจะรับอาราธนาของเธอ

นี่ไง เราจะบอกว่า ในเมื่อ พระพุทธรูปนิพพานไปแล้ว ตอนอายุ ๘๐ แต่ถ้า พระอรหันต์นิมนต์ แล้วถ้าพระพุทธรูปรับนิมนต์ของพระอรหันต์ ทำไมมันอยู่ ต่อไปได้ล่ะ ทำไมอยู่ต่อจาก ๘๐ ปีไป ๑๒๐ ปีได้ นี่เพราะอะไร เพราะค้นหาความ ทะยานอยากไม่มี ทุกอย่างไม่มี แต่ถ้าจิตใจบริหารร่างกายแล้วนี่ ร่างกายมันจะอยู่ได้ เหมือนเรานี้ ร่างกายปกติ ทุกอย่างปกติเราก็อยู่สุขสบายใช่ไหม

แต่ถ้าร่างกายเจ็บไข้ได้ป่วย หรือว่าเราก็เบื่อหน่าย เราก็อยากจะละทิ้ง เรา
 อยากจะไปเอาของใหม่ อยากจะตายไป แต่พระพุทธรูปเจ้าไม่มีอย่างนั้น ถ้าไม่มีอย่าง
 นั้น เราจะบอกว่า คำว่าอุปาทาน คำว่าตัดหาความทะยานอยากนี้ มันมีตัวเราของมัน มัน
 มีกิเลสตัดหาทะยานอยาก แต่ถ้าไม่มีละ ไม่มีตัดหาความทะยานอยาก จะอยู่หรือไม่อยู่
 มันต่างกันตรงไหน

ถ้าอยู่มันก็เป็นที่ประโชชน์กับสังคมโลกจาก ๘๐ ปี เพิ่มอีก ๔๐ ปี ๘๐ เป็น
 ๑๒๐ คือหนึ่งกับ เพิ่มอีก ๔๐ ปี พระพุทธรูปเจ้าเผยแผ่ธรรมอยู่แล้ว ๔๕ ปี ถ้ารับ
 อารานาของพระอานนท์ จะอยู่ ๑๒๐ ปี ก็เป็นเท่ากับที่นี้ ๘๕ ปี อยู่อีก ๔๐ ปี นี้
 พระพุทธรูปเจ้าพบกับพระอานนท์เอง อยู่ในพระไตรปิฎก ที่นี้พระพุทธรูปเจ้าพูด
 อย่างนั้น ถ้าทำได้แล้วอยู่ได้ ถ้าอยู่ได้เพราะจิตใจมันดี วิหารธรรมที่รักษาอยู่นี้ ชาติ
 ชันธุ์เป็นชาติชันธุ์นะ

คุณ เวลาเจ็บไข้ได้ป่วย แล้วเราเปลี่ยนแปลงของเรา เราเปลี่ยนอวัยวะเปลี่ยน
 อะไรต่างๆ เห็นไหม เรายังเปลี่ยนได้ พอเปลี่ยนได้นี้ หมอเขาทำของเขาได้ อันนี้มัน
 เป็นเรื่องของร่างกายที่ว่ามันเปลี่ยนแปลงได้ แล้วถ้าจิตใจที่ไม่มีตัดหาความทะยาน
 อยาก มันไม่เข้าไปตัวบวก เครียด หรือว่าทำให้สิ่งนั้นวิตกกังวล จนให้ขาดแผล ให้
 ต่างๆมันลูกกลมไปอีกด้วย ถ้าจิตใจมันดีมันรักษาของมัน

เราจะบอกว่าสุภาทิเสสนิพพาน เพราะจิตมันพ้นไปแล้ว สิ่งที่อยู่สิ่งที่มัน
 เป็นไป มันเป็นไปตามธรรมชาติ คำว่าธรรมชาติคือมันเป็นของมันอย่างนั้น แต่จิตใจไม่
 เราร้อน อยู่ก็ได้ไปก็ได้ ครูบาอาจารย์ท่านพูดนะว่าตายหรืออยู่มีค่าเท่ากัน พอจิตมัน
 พ้นจากสิ่งที่กดถ่วงแล้วอยู่ก็เท่านั้น ไม่อยู่ก็เท่านั้นมีค่าเท่ากัน เพียงแต่อยู่แล้วเป็น
 ประโยชน์หรือไม่เท่านั้นเอง

ถ้าเป็นประโยชน์นะ คุณ เวลาพระอัญญาโกณฑัญญะเป็นสงฆ์องค์แรกของโลก
 เวลาสำเร็จแล้วนะ สอนหลาน พระปฐมณันตานิบุตรองค์เดียวเท่านั้นเอง แล้วอยู่ในป่า
 ตลอด นี้พระอรหันต์เห็นไหม สร้างพระองค์เดียว แต่ครูบาอาจารย์อย่างพระสารีบุตร
 พระโมคคัลลานะสิ เป็นอัครสาวกเบื้องซ้ายเบื้องขวา เผยแผ่ธรรมมาขนาดไหน นี้พูด
 ถึงเวลาทำประโยชน์

ฉะนั้น สิ่ง que คิดกันว่า สิ่ง que พุดกันว่าอะไรถูกต้อง ถ้าเอาถูกต้องตามความเป็นจริง สอุปาทิเสสนิพพาน กับอนุปาทิเสสนิพพานนี้ เป็นของพระอรหันต์ทั้งหมด เสดขบุคคล ไม่ใช่ เพราะคำว่าเสดขบุคคลมันก็ตรงตัวอยู่แล้ว

เสดขบุคคลคือบุคคลที่ยังต้องศึกษาอยู่ พระอนาคายังต้องศึกษาให้เป็นพระอรหันต์ ฉะนั้นเสดขบุคคลนี้นิพพานไม่มี เพียงแต่คำในพระไตรปิฎกมีอยู่ คำว่าถ้าเป็นพระโสดาบัน ถ้าเข้าสู่กระแสของพระนิพพาน เข้าสู่กระแสเพราะอะไร

เข้าสู่กระแสมันเป็นธรรมชาติ เช่น เวลาพระโสดาบัน ถ้าปุณฺณมันจะเวียนตายเวียนเกิดไม่มีต้นไม่มีปลายตามแต่กระแสของกรรม มันไม่ได้ขาดสู่กระแสนิพพาน เพราะมันไม่เข้าถึงหลักของนิพพานใช่ไหม แต่มันเวียนตายเวียนเกิด มันก็หมุนไปตามธรรมชาติ มันไม่เข้ากระแส มันเหมือนวงจรถูกจักรหนึ่ง

แต่ถ้าเราเข้าสู่กระแสของนิพพาน มันก็เป็นวงจรถูกเกิดและตายในวัฏฏะนี้ละ แต่เห็นใหม่ อย่างพระโสดาบันอย่างมากอีก ๗ ชาติ นี้ไง มันขาดเข้าสู่กระแสไง คือมันมีแรงดึงดูดเข้าสู่นิพพาน แต่ยังไม่ใช่สู่นิพพาน แม้แต่พระอนาคายังไม่เห็นนิพพานเลย แต่มันจะรู้ได้อย่างไรว่านิพพานเป็นอย่างไร ไม่รู้หรือ

แม้แต่พระอนาคา ถ้าพระอนาคารู้ ถ้ารู้เป็นนิพพานของพระอนาคา พระอนาคาก็ต้องไม่ติดในพระอนาคา แต่พระอนาคายังติดในพระอนาคา เพราะพระอนาคาเข้าใจว่าสิ่งที่เป็นอนาคานั้นเป็นนิพพาน พอเข้าใจว่าสิ่งนั้นคือนิพพานนั้นเห็นใหม่ นี้คืออะไร นี้คือหลง หลงคืออะไร หลงคือตัดหาความทะยานอยาก ในเมื่อหลงไปแล้วมันจะเป็นนิพพานไปได้อย่างไร มันจะเป็นนิพพานไม่ได้

คำว่าเสดขบุคคลไม่มีนิพพานหรือ นิพพานคือพระอรหันต์อย่างเดียว นิพพานคือสิ้นสุดแห่งทุกข์อย่างเดียว เสดขบุคคลไม่มีนิพพาน คำว่าขาดกระแสนี้เพียงแต่มีเป้าหมายไปสู่เป้าหมายนั้น เป็นเป้าหมายเท่านั้น ฉะนั้นความถูกต้องไม่มี เสดขบุคคลไม่มีนิพพาน แต่มีโสดาบัน มีสกิทา มีอนาคา แล้วโสดาบัน สกิทาคา อยู่ชั้นไหนเท่านั้นเอง นี้คือ เสดขบุคคลที่ยังต้องศึกษาอยู่ แต่เจ้าตัวเขาไม่เข้าใจว่าเขาต้องศึกษาสิ ถ้าเจ้าตัวต้องเข้าใจว่าเขาต้องศึกษาเขาจะไม่ติด

พระโศคาบัน พระสกิทา พระอนาคา จะคิดในวุฒิกาวะ คิดในความรู้ของตัว ถ้าคิดในความรู้ของตัว มันเข้าใจว่าสิ่งนั้นเป็นผลแล้ว จะเทียบเคียง พอเทียบเคียงมันก็สร้างภาพใหม่ เวลาครูบาอาจารย์ที่ท่านสิ้นกิเลสแล้วท่านจะอธิบายของท่าน ว่านิพพานเป็นอย่างนั้นๆ ตัวเองจะเทียบเคียงเข้าไป ให้คะแนน ให้สถานะตัวเองสูงกว่าความเป็นจริง พอสูงกว่าความเป็นจริงก็เทียบสถานะนั้น แต่ไม่เป็นความจริง

ถ้าเป็นความจริงมันก็ไม่มีความสงสัยมันก็ไม่หลง ไม่คิดในตัวมันเอง ถ้าหลงคิดในตัวมันเอง นี่เสขบุคคล ผู้ที่ยังต้องศึกษาอยู่ มันมีเสขบุคคล กับอเสขบุคคล พอมีเสขบุคคลกับอเสขบุคคลปั๊บ มันก็ไปเข้ากับสุปาติเสสนิพพาน กับอนุปาติเสสนิพพาน ก็เอามาเทียบกัน มันคนละส่วนกัน มันคนละศัพท์กัน มันคนละเป้าหมายกัน มันอธิบายถึงลักษณะแตกต่างกัน ไม่เหมือนกัน เพียงแต่ถ้ามันเป็นเวลาเทศน์ เวลาเป็นธรรมนี่นะ มันเป็นการยกตัวอย่าง

เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์นะ ท่านยกตัวอย่างว่าควรทำอย่างนั้น แล้วเป้าหมายเป็นอย่างนั้น ให้เรานี้หาทางออก อย่างเช่น สวะ เห็นไหม เวลาไปติดที่ไหนปั๊บ มันจะติดตรงนั้น ถ้ามีแรงน้ำดันไป หลุดออกไป มันจะออกไปสู่ทะเลได้

จิตของเราในการประพฤติปฏิบัติก็เหมือนกัน พอมันมีความเห็นอย่างไร มันคิดแล้ว คิดในความเห็นของตัวเอง เพราะว่าความเห็นของตัวเองนี่เป็นสังขธรรม พอมันคิดขึ้นมาเนี่ย ไม่มีสิ่งใดจะพัดสิ่งนั้นออกไปได้ สวะนะ แม่น้ำแรงขึ้น หรือเราเอาไม้เขี่ยมันออกไปได้นะ เราช่วยมัน มีอะไรดึงมันออกไป มันจะออกไปเลยทันที

แต่ถ้าความคิดของเราที่มันติดคนะ มันไม่มีใครที่สามารถจะเอามันออกได้เลย ครูบาอาจารย์ยังบอกขนาดไหนนะ เพราะติดมันเป็นต้นหาความทะยานอยาก เพราะธาตุรู้มันมีชีวิตของมัน มันมีความผูกพันของมัน พอมันมีความผูกพันของมัน เพราะมันติดของมัน มีทิวฐิของมันๆยึดมัน ยิ่งใครบอกนะ มันยิ่งยึดให้มันขึ้นไป แต่เวลาคนจะแก้ไขนะ มันต้องแก้ไขด้วยการบอกให้เขาสำนึกตน ให้เขารู้ตน

อย่างเช่น รอเวลาให้เขามีความเอะใจ มีความแปลกใจในสิ่งที่เขาทำอยู่ ว่ามันเป็นข้อเท็จจริงหรือไม่เป็นข้อเท็จจริง แล้วมีครูบาอาจารย์มาคอยบอกอีกทีหนึ่ง ถ้ามันมี

เหตุผลเพียงพอนะ มันต้องมีอำนาจวาสนา มีโอกาส ถ้ามันไม่มีอำนาจวาสนาโอกาสจะ
องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า รื้อสัตว์ชนสัตว์ไปหมดแล้ว

เวลาองค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าจะรื้อสัตว์ชนสัตว์นะ พวกเราคนที่ฟัง
ธรรมของพระพุทธรเจ้า มันจะเป็นจริงหนอ มันมีความเป็นไปได้อย่างไรหนอ มันมี
ความขัดแย้งในใจใจ แล้วยังยึดมั่นถือมั่นว่ามรรคผลไม่มีด้วย หมดแล้ว กิ่งพุทธรกาล
แล้ว กาลเวลาอย่างนี้มรรคผลนิพพานไม่มีแล้ว มันไม่เชื่อดูยนะ มันหาเหตุผลตรงข้าม
ด้วย แล้วยังยึดมั่นถือมั่นของมันด้วย

คำว่าหลง มันว่าคิดของมัน โดยความเห็นผิด คิดโดยค้นหาความทะยานอยาก คิด
แล้วยึดมั่นถือมั่น แล้วยังเหตุผลว่าจะเป็นความจริง มีเหตุผลประจำ คุณิ มันเป็น
วุฒิภาวะ คุณอย่างพวกเราเวลาประพฤติปฏิบัติใหม่ๆ ความรู้ความเห็นของเรามันเป็นสิ่งที่
น่านำห้ศจรรยมากนะ

ถ้าเราไม่ศรัทธา เราก็มองว่าเรื่องของศาสนาเป็นเรื่องครี เป็นเรื่องล้าสมัย พอ
เราศรัทธาขึ้นมา เราก็จะแสวงหาเพื่อจะเป็นประโยชน์ของเรา เราทำบุญทำทานทำกุศล
ของเราเพื่อประโยชน์ของเราเห็นไหม เราว่าสิ่งนี้มันก็เป็นเรื่องที่ทำได้ยากมากแล้ว แล้ว
เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นไป มันเป็นขั้นเป็นตอน มันคิดไปหมดนะ มองดูสภาวะมันก็
เข้าใจ มันคิดไปหมด แล้วยังไปทำสมาธิได้ พอทำสมาธิได้เกิดปัญญารอบสองรอบนะ
มันจะคิดไปหมดละ พอมันคิดไปแล้วมันก็ยึดของมัน

แล้วครูบาอาจารย์ที่ท่านผ่านไปแล้ว ที่ท่านเดินก้าวไป ใ้มันแค่เริ่มต้นนะ
หญ้าปากคอก ยังไม่ทำอะไรเลยมันก็คิดแล้ว แล้วเวลาพัฒนาแล้วมันก็คิดๆๆไป
ตลอดสายเลย ตลอดเส้นทางเลย เวลาปฏิบัติมันต้องมีการทดสอบ เราต้องทดสอบตัว
เราเอง ฉะนั้นเวลาปฏิบัติไปเรื่องอย่างนี้มันจะเข้าใจ

แต่ถ้าเราไม่ได้ปฏิบัติขณะอันนี้มันจะเป็นทางวิชาการ เถียงมันพูดได้หมดละ
โวหารมันพลิกได้ ลิ่นของคนมันพลิกไปพลิกมาตลอดเวลา แล้วเวลาพลิกมันพลิกใจจน
ลิ่นมันเป็นวัตถุนะ มันเป็นสสารอันหนึ่ง แต่มันจะพลิกต่อเมื่อมีความคิดใจ มีความคิด
มีความเห็น มันจะไปพลิกลิ่นของเราให้ตามใจเรา

ฉะนั้นเวลาเราศึกษาเข้าไป ความรู้ความเห็นมันเปลี่ยนไป ไอ้ที่โหวงเดี๋ยวมันจะเปลี่ยนไปเรื่อยๆ คนเรานะความรู้มากรู้่น้อย ยิ่งรู้มากขนาดไหน ยิ่งกว้างขวางขนาดไหน มันจะเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมความคิดเราเอง มันจะเปลี่ยนแปลงความเห็นของเราเอง

ฉะนั้นคำว่าโหวงเดี๋ยวมันน่าเห็นใจนะ ว่าโลกเป็นอย่างนี้ไง คุณสิ มันมีมนุษย์เกิดมาตลอดเวลา มีคนศึกษาเข้ามาตลอดเวลา แล้วพอศึกษาเข้ามา พื้นเพของความเป็นไปก็แตกต่างกัน แม้แต่คำว่าภาษา คุณภาษาไทยสิ ภาษาเขียมนี่ มันเปลี่ยนแปลงมาตลอดเวลานะ แล้วภาษาพูดก็เหมือนกัน ฉะนั้นเวลาภาษามันแตกต่างกันมันแตกต่างกันโดยกาลเวลา

ฉะนั้นเวลาคนรุ่นใหม่เกิดขึ้นมา ในการศึกษาของเขา พื้นเพของเขา เห็นใหม่ในสังคมของเขา เขามองว่ามุมมองของสังคม กาลเวลามันบังไว้ ฉะนั้นยังคนรุ่นใหม่ยังมีการศึกษามาก ยิ่งคิดว่านี่ศาสนาแห่งปัญญา และเข้าใจว่าตัวเองมีปัญหา แต่ไม่ได้ศึกษา ไม่ได้ประพฤติปฏิบัติ ไม่ได้เอะใจ ไม่ได้เฉลียวใจเลยว่าในพุทธศาสนา พระพุทธเจ้าบอกไว้ชัดเจนมาก

พระพระพุทธเจ้าบอกไว้เลยนะว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพระพุทธเจ้าองค์ต่อไปคือพระศรีอริยเมตไตรย จะตรัสรู้ข้างหน้า ฉะนั้นเหตุการณ์ต่างๆที่เกิดขึ้นมา นี่อนาคตังสญาณของพระพระพุทธเจ้ารู้ไว้หมดแล้ว พระพุทธเจ้าถึงวางกรอบไว้หมดแล้ว สุตตมยปัญญา จินตมยปัญญา ภวานามยปัญญา ปัญญา ๓ นี้ ปัญญาเกิดจากการศึกษา ปัญญาเกิดจากจินตนาการ พร้อมกับมีสมาธิหนุนด้วย

ปัญญาเกิดจากภวานามยปัญญา พระพุทธเจ้าวางไว้หมดแล้ว แต่เราไม่ได้เฉลียวใจกันเอง ผู้ที่ประพฤติปฏิบัติไม่ได้เฉลียวใจ คิดว่าปัญญาก็คือปัญญาไง เรามีความคิด มีความรู้สึก มีความเก่งมาก แล้วยิ่งสังคมยอมรับด้วยนะ ยังมีสถานะด้วย ยิ่งว่า โอ้โฮ คนนี้มีศักยภาพ โอ๊ย ปัญญามากเลย นั่นกิเลสทั้งหมดเลย

พอกิเลสทั้งหมดนะ มีศักยภาพใช้ไหม ไปอยู่ที่ไหนช่างสารชนกัน หล้าแพรก แผลกกลาก คนมีศักยภาพ คนมีทิวิมานะ คนมีคณนับนหน้าถือตา คนมีคนที่ถือถือ จะพูดอะไรสังคมจะยอมรับ สังคมจะเชื่อถือ แล้วช่างสารชนกัน หล้าแพรกแผลกหมดเลย

หญ้าแพรกก็คือคนเข้ามาศึกษาใน พอคนเข้ามาศึกษาก็เชื่อถือตามกันไป ถ้ามัน เชื่อถือตามกันไป มันมีเหตุผลอะไรรองรับ มันมีอะไรเป็นความจริง เพราะไม่มีเหตุผล ความจริง เพราะคำพูดอย่างนี้ สอปาติเสศนิพพานกับอนุปาติเสศนิพพาน ปัญหาอย่างนี้ นะมันไม่ต้องมาพูดกับปุถุชนหรอก ไม่ต้องมาพูดกับสังคมาเลย เพราะสังคมาไม่มีทางรู้ ได้ สังคมาณะถามหน่อยสิล ๕ มิ่งมีรีเปล่า ถามลว่าปาณาติปาตา อทินนาทานา มิ่ง น้อโกกัน มิ่งรักกันรีเปล่า ถามแก่นี้ก็พอสังคมาไทย ไม่ต้องสอปาติเสศนิพพาน อนุ ปาติเสศนิพพานหรอก แก่สิล ๕ นี้ได้ทำกันใหม่ แก่สิล ๕ เราเข้าใจสิล ๕ กันหรือยัง คัดจริต! สอปาติเสศนิพพานเขียว แก่สิล ๕ นะ พูดถึงสังคมาไทย

ปัญหาอย่างนี้ วันนี้พูดเพราะว่าเขาจะพูดกันต่อไป มันไม่จบไป แล้วเวลาพูด มันเป็นโวหาร โวหารก็ว่ากันไป แล้วยังปัญหาอื่นๆนี้ โอ้อโฮ เสขบุคคล อเสขบุคคล เขาก็บอกอยู่แล้ว สอปาติเสศนิพพาน อนุปาติเสศนิพพาน คนเวลาเข้าใจ เข้าใจได้ หมด ถ้าคนทำได้จริงนะ ไม่ใช่ทำแค่ความเข้าใจ ความจริงมันมีของมันอยู่ แล้วยันพูด ถึงสถานะของแต่ละชั้นแต่ละตอนขึ้นไป

ฉะนั้นปัญหานี้ เป็นปัญหาทางวิชาการของเขา กรรมฐานเราไม่เอาเรื่องนี้มาคุย ให้เสียเวลาหรอก กรรมฐานเรานี้ละ เวลาการคลุกคลี ครูบาอาจารย์ยังไม่ให้คลุกคลีกัน เลย มันเป็นตริจนาวิชา ตริจจนาวิชา คือวิชาทำให้แน่นซ้ำ

แม้แต่ธรรมะพระพุทธเจ้าเอ็งเอามาเถียงกันปากเปียกปากแฉะ เอ็งได้ทำสมาธิ ใหม่ เอ็งได้ตั้งสติใหม่ เอ็งได้กำหนดพุทโธบ้างรียัง ถ้าเอ็งได้กำหนดพุทโธ เอ็งตั้งสติ อันนั้นมันเป็นประโยชน์กว่านิพพานไม่นิพพานหรอก นิพพานนั้นเป็นสมบัติขององค์ สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เป้าหมายของเรา ถึงที่สุดของเรา เราพ้นแห่งทุกข์ เรากี่ ต้องการตรงนั้น แต่เอาตรงนั้นมานั่งวิพากษ์วิจารณ์กัน โดยที่ตัวเองนั่งวิชาการ ปาก เปียกปากแฉะ น้ำลายแตกฟองเลย หน้าดำคร่ำเครียด แล้วมันได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา ไม่ได้ประโยชน์อะไรขึ้นมา

ถามกลับเลย สิล ๕ เอ็งมีครบรียัง ถ้าสิล ๕ เอ็งมีครบอยู่แล้ว เอ็งเป็นคนดีขึ้นมาแล้ว เอ็งทำขึ้นมาแล้ว เคี้ยวเอ็งจะรู้เองว่าสอปาติเสศนิพพาน หรือ

ไม่สุปาติเสสนิพพานเดียวจะรู้ขึ้นมา ถ้ารู้ขึ้นมาแล้ว อันนั้นย้อนกลับมาแล้วมันไม่ต้องมาเถียงกันน้ำลายแตกฟอง

มันเป็นเรื่องเหมือนกับเรานี้แหละ เมื่อก่อน โบราณใช้ไหม เราเห็นกระต่ายในพระจันทร์ พอพระจันทร์ข้างขึ้นนะ โอ้โฮ เราว่าพระจันทร์นี้มีกระต่ายเนอะ จินตนาการ น่าขลุ่ยเนอะ จะไปเอากระต่าย จะไปจับกระต่าย เห็นกระต่ายวิ่งกันในป่า เออ กระต่าย แต่เรามองไปบนพระจันทร์ โอ้โฮ กระต่ายตัวนั้น อูย มันสวยมาก เราก็คิดว่า กระต่ายตัวนั้นเหมือนกระต่ายในป่าเรา อาร์มสตองมันไปเหยียบแล้วมีกระต่ายใหม่ บนดวงจันทร์มีกระต่ายใหม่

นี่ก็เหมือนกัน สุปาติเสสนิพพานกับอนุปาติเสสนิพพาน มันก็เหมือนกับเรา เห็นดวงจันทร์นั่นละ ทีนี้คำว่าเห็นกระต่ายในดวงจันทร์มันไม่มี แต่ สุปาติเสสนิพพานมันมีจริงๆนะ มรรคผลนิพพานมีจริงๆ ทำได้จริงๆ ฉะนั้นคำว่าทำได้จริงๆ มันอยู่ที่กลางหัวอกเรา อยู่ที่ทำได้จริงของเรา สิ่งที่ได้จริง เราพิสูจน์ได้ด้วยตัวเราเอง

ดวงจันทร์นะ ต้องนาซ่า ต้องมีทุนมีรอนของเขา วิทยาศาสตร์ของเขา มันต้องสร้างยานอวกาศของเขา เขาต้องพิสูจน์ นั่นยานอวกาศของเขาสร้างด้วยวัตถุ สร้างด้วยวิทยาศาสตร์ แต่ศีล สมาธิ ปัญญาเนี่ย ทุกคนมีโอกาสสร้างได้ มรรคญาณทุกคนมีโอกาสทำได้

สิ่งใดที่เป็นความรู้สึก เป็นความคิด พลังงานของจิต จิตที่มีพลังงานอันนี้ มันเป็นที่ประเสริฐที่สุด พลังงาน คุณิ ตอนนี้อยู่เรามีคอมพิวเตอร์ เวลาเบตหมดเราต้องไปชาร์จกันตลอดเวลา คอมพิวเตอร์เราต้องมีเบต เราต้องต่างๆ เราต้องหามันมาสมาธิมันเกิดจากเรา เราชาร์จเองได้ เราสร้างพลังงานเองได้ พลังงานที่ไม่ต้องไปให้โรงงานที่ไหนมันสร้าง

เวลาจิตมันปฏิสนธิจิตขึ้นมาในร่างกาย มันสร้างพลังงานได้ทั้งนั้นเลย แล้วปัญญาที่มันเกิดจากจิต สิ่งนี้เราพิสูจน์ ดวงจันทร์ที่ในหัวอกเรา กระต่ายตัวนี้มีจริง หรือไม่มีจริง กระต่ายบนดวงจันทร์ที่เห็นว่ามันใสสะอาด สว่าง แบบว่าวิจิตรพิสดารอย่างนั้น เวลาจิตมันสงบเข้ามา มันจะรู้มันจะเห็นของมัน

ถ้ามันรู้มันเห็นของมัน มันเป็นปัจจุจัดตั้ง ความรู้ความเห็นที่เกิดขึ้นมาจากเรา เราจะต้องอาศัยใครมาการ์นต์ใหม่ แหม นี่บอกว่า ต้องพระพุทธเจ้าเป็นคนการ์นต์ ต้องพระพุทธเจ้าเท่านั้นเป็นคนพยากรณ์ ถ้าพระพุทธเจ้าพยากรณ์นะ กิ่งพุทธกาลพระพุทธเจ้าที่ไหนจะมาพยากรณ์ พระพุทธเจ้ากัณนิพพานไปแล้ว

แต่ถ้าว่าพระพุทธเจ้าพยากรณ์ๆ มันก็ต้องย้อนกลับมาดูในประวัติหลวงปู่มันนะ ว่าเวลาพระพุทธเจ้ามาอนุโมทนาด้วย อย่างนี้ก็บอกว่าพระพุทธเจ้ากัณนิพพานไปแล้วไม่มีเวลาพูดเป็นวิทยาศาสตร์นะ เราพูดกันด้วยวัตถุ มันก็เถียงกันไม่มีวันจบหรอก แต่เวลาหลวงปู่มันท่านปฏิบัติของท่าน ท่านสงสัยสิ่งใดในเรื่องวินัย ในเรื่องว่าพระควรทำอย่างไร ในพระไตรปิฎกก็บอกไว้หมดแล้ว

คูลี ไม้จิ้มฟันไม่ให้เกิน ๔ นิ้ว คูลี ผ้าอาบน้ำฝนต่างๆ ผ้านี้สีต่างๆ นี้ไง ในพระไตรปิฎกเขาบอกไว้หมดแล้วทำอย่างไร แต่เวลาไม่เข้าใจ หลวงปู่มันท่านทำกิจของท่าน แล้วย้อนของท่าน ท่านดูของท่าน เราไปอ่านประวัติหลวงปู่มันกัน ก็เถียงกันปากเปียกปากแฉะนะ พระป่าจะสอนให้โง่หรือสอนให้ฉลาด ถ้าสอนให้ฉลาด นิพพานมันไม่มีแล้ว แล้วพระพุทธเจ้ามาอนุโมทนาอะไรกับหลวงปู่มัน

นี่ เวลาความจริงของเรา ใฮ้นี้มันเป็นวงจรกรรมฐาน เหมือนทางวิชาการ หรือกองทัพที่ออกรบ กองทัพเขามีความลับในราชการของเขา คนที่จะกุมความลับคือพวกแม่ทัพ พวกนายกอง เขาจะรู้ความลับของเขา กลศึกของเขา เขารู้ของเขา เขาใช้ประโยชน์ของเขา ใฮ้พวกทหารเดินเท้า ทหารต่างๆ เขาไม่ให้มารู้ของเขาหรอก เพราะอย่างนี้เขาใช้เพื่อการรบเท่านั้น

นี่ก็เหมือนกัน ในวงปฏิบัติของเรา ในครูบาอาจารย์ของเรา ในวงในของเรา คำว่าวงใน หลวงตาใช้คำว่าครอบครัวกรรมฐาน ครอบครัวกรรมฐานเห็นใหม่ พ่อแม่ครูอาจารย์ เราเคารพบูชา เราดูแลของเรากัน สรงน้ำแล้วเราไปนวดเส้นกัน

นวดเส้นคือ คลายความเมื่อยความขบของครูบาอาจารย์ ด้วยความคุ้นเคย เวลาเราถามท่าน ท่านจะเล่าให้ฟัง ยิ่งถ้าเราปฏิบัติของเราได้นะ เวลาเราเข้าไปคุ้นเคยขนาดนั้นไซ้ใหม่ เหมือนลูกกับพ่อแม่เลย เวลาลูกไปทำอะไรสำเร็จมา จะเอามาแล้ว แม่หนูชื่อนี้มาฝาก พ่อหนูชื่อนี้มาฝาก

นี่ก็เหมือนกัน เวลาประพฤติปฏิบัติขึ้นมา เวลาเราไปจับเส้นครูบาอาจารย์แล้ว โอ้อโฮ เมื่อก็นภาวนาเป็นอย่างนั้น นี่ก็เหมือนกับทำความประสบความสำเร็จสิ่งใด ก็ชื่อของ มาฝากพ่อแม่

นี่ก็เหมือนกัน เอาความประสบความสำเร็จของตัว เอาจิตของตัวที่รู้ที่เห็นไป รายงานผลกับพ่อแม่ พ่อแม่ บอก อืม คีๆๆ มันเป็นอย่างนั้นแล้วต้องทำอย่างนั้นต่อไป ถ้าอย่างนี้ ก็ทำอย่างนี้ ต่อไป นี่ ครอบครวักรรมฐานเขาเป็นอย่างนี้ เขาถึงซึ่งบุญคุณนะ

หลวงตาท่านพูดประจำ ถ้าปฏิบัติไม่มีครูไม่มีอาจารย์ อย่างน้อยเสียเวลา เรา ลองผิดลองถูก ลองแล้วลองเล่า ยิ่งลองผิดลองถูกแล้วนะ เราก็เกิดลังเลสงสัย โอ้เรากี่ ไม่แน่ใจตัวเราเอง เห็นๆอยู่ นี้ ของสัมผัสอยู่นี้ จริงไม่จริง เข้าใจไม่เข้าใจ จะถามใคร เขาก็หาว่าบ้า ไปพูดกับใคร อ้าปากกับใครไม่ได้เลย สักคมเขาว่า โอ้ย คนนี้เป็นคนบ้า กลัวเขาว่าตีเตียนอีก กลัวเขาเอ็ด ก็ต้องเก็บไว้ในใจอยู่คนเดียว อย่างน้อยก็เสียเวลา อย่างมากนะ ลองไปลองมานะ

คูสิ คูโน้ตบู้คสิ เวลาเบตมันอ่อน มันรวนหมดเลย เวลาคูจิตสิ จิต สมาธิมันไม่ มันคงขึ้นมา ปัญญามันรวนแล้ว พอปัญญามันรวนขึ้นมาเน อืม มันน่าจะเป็นอย่างนั้น อ้อ ออกนอกทางแล้ว อย่างน้อยเสียเวลา อย่างมากมันจะหลงแล้ว แต่ถ้ามีครูบา อาจารย์นะ เฮ้ย เบตมันงนะ เปลี่ยนสิ เบตมันงอ่อนแล้วนะ ต้องเปลี่ยน

นี่ก็เหมือนกัน จิต สมาธิมันไม่พอแล้ว ถ้าสมาธิมันไม่พอ มันต้องกำหนด พุทโธ ให้สมาธิมันมันคงขึ้น ของเราเบตอ่อนแล้วนะ คูโทรศัพทสิ พอไฟหมดแล้ว โทรศัพทไม่ได้ละ ทำไม่ได้แล้ว สมาธิเวลามันอ่อนไป เราไม่รู้ พอเราไม่รู้ ใหม่ๆคนใช้ เครื่องยนต์กลไกไม่เป็น ใช้ไม่ถูกหรอก

นี่ก็เหมือนกัน ในการปฏิบัติของเราเน แต่มีครูบาอาจารย์คอยแนะ คอยใช้ คอยบอก นี่เพราะมีการคอยแนะคอยบอก ถ้าเราไม่รู้จริง เราไม่มีโทรศัพทนะ หรือไม่มีโน้ตบู้ค เขาบอกให้เปลี่ยนถ่าน เปลี่ยนที่ไหนล่ะ ถ่านเป็นอย่างไร

นี่เหมือนกัน ถ้าเด็กมันภาวนาไม่เป็น ถ้าลูกศิษย์ลูกหา ลูกเรามันทำงานไม่เป็น พ่อแม่บอกขนาดไหน ลูกก็เข้าใจไม่ได้หรอก ลูกมันต้องทำเป็น พอมันทำเป็น มันทำ

ขึ้นมาแล้วพ่อแม่มันบอก มันจะเข้ากันพอดีเลย พอเข้ากันพอดี นี่ไง มันเป็นการยืนยันกัน ปัจจุบันจัดตั้งๆ ความจริงมีอันเดียว มันจะเป็นการยืนยันกันๆ พอยืนยันขึ้นไป มันก็ยิ่งเคารพบูชาเลย

ถ้าเคารพบูชาขึ้นมา นี่ ครอบครวักรรมฐาน พอครอบครวักรรมฐานมันพัฒนาขึ้นมาแล้ว นี่เวลาครอบครวั เวลาครูบาอาจารย์ไม่ให้คิดบุคคล ให้คิดธรรมะๆ อันนั้นทำไปด้วยความดีนเดา ทำได้แต่คาดหมายคาดการณ์ไป จะหลงไปทางไหนก็แล้วแต่ แล้วเวลาพูดธรรมะ ทำไมจะพูดไม่ได้ นี่พระไตรปิฎก ไซ้ พูดได้ทุกคน แต่พูดในสถานะของใคร

ถ้าพูดในแวดวงกรรมฐานเรา ในวงครูบาอาจารย์เราที่เป็นจริงนะ ที่ไม่เป็นจริงนะ มันยิ่งชักพากันไป ยิ่งเคล็ดเปิดเปิงเลยละ ฉะนั้นคำว่าสุอุปาทิเสสนิพพานกับอนุอุปาทิเสสนิพพาน มันเป็นเรื่อง ถ้าพูดถึงในเรื่องความเคารพธรรม หลวงปู่มั่นท่านเคารพธรรมมาก สิ่งที่เคารพธรรม สิ่งที่เป็นธรรม ท่านจะเชิดชูไว้ เราจะไม่เคยเอามาพูดเล่นพูดหัวกันเลยนะ

ถ้าพูดเล่นเขาเรียกไม่เคารพ ความเคารพนี่นะ เรามองไปแล้วเป็นประเพณี เห็นใหม่ เป็นจารีต เป็นประเพณี พอเห็นคำว่าเป็นจารีต เป็นประเพณี เป็นวัฒนธรรม เราก็ดูถูกดูแคลนกัน ฉะนั้นเราไม่ดูถูกดูแคลนกัน เราเคารพในหัวใจ เคารพในหัวใจแล้วเวลาประพฤติปฏิบัติ ทำไมเราไม่ทำตามประเพณีล่ะ ทำไมพระป่าปฏิบัติเสฐประเพณี เพราะคำว่าประเพณี การทำทานต่างๆ มันทำให้คนคิด ทำให้เสียเวลา

แต่คำว่าจารีตเราเคารพกัน เราเคารพธรรม เคารพในหัวใจ เคารพเห็นใหม่ สูงสุดสู่สามัญ สามัญคือไม่มีสิ่งใดๆเลย สามัญสำนึก มันเป็นเรื่องธรรมดา แต่เคารพบูชากันด้วยความสูงสุด จารีตประเพณีเราเคารพกันสูงสุด แต่เคารพด้วยนามธรรม เคารพด้วยความเคารพบูชา แต่ไม่ทำ

แต่ถ้าไปทำ มันไปทำโดยวัตถุ พอทำขึ้นมาแล้วมันยิ่งเหยียบย่ำหัวใจนะ พอเหยียบย่ำในหัวใจ ทีนี้เอาสิ จัดงานหาเงินหาทองกัน นี่ไง จารีตประเพณีไง เอาประเพณีมาเป็นสินค้าไง เอาศาสนามาเป็นสินค้าเห็นไหม นั่นนะเคารพมาก เคารพเอา

แบบค้ำใจ เคารพเอาตั้งค้ำใจ แต่กรรมฐานเราเคารพบูชา ไม่ใช่ว่าพระป่าไม่เคารพ พระ
ป่านี้ไม่มีรู้อะไรเลย

รู้ ! รู้แล้วเชิดชูไว้บนหัว เชิดชูไว้ด้วยความเคารพบูชา ธรรมและวินัยนี้เคารพ
บูชา ถ้าไม่เคารพบูชา เราเองเราจะรักษาใจเราไว้ได้อย่างไร นี่การเคารพบูชาอย่างนี้
เพราะเคารพเรื่องธรรม เคารพทุกอย่างเลย ไม่เอามาพูดเล่นพูดหัว

แต่ยกเว้นไว้แต่ครูบาอาจารย์ท่านเตือนเราไป เวลาเตือนเพื่อให้เรามีสติ มันต้องมี
มีลูกต่อลูกชน กิเลสเรานี้มันลึกลับตัว เหมือนกับเราจะทดสอบใจ เราทดสอบใจพวก
จารย์ชนใจ เราจะพูดเพื่อเอาข้อมูล เราจะมีลูกต่อลูกชน

กิเลสก็เหมือนกัน เวลาครูบาอาจารย์ท่านเทศน์ ท่านจะชักเรามา ชักเรามา แล้ว
จะหักกลับมาณะ เวลาเราบอกว่าเป็นอย่างนี้ใช่ไหม เป็นอย่างนี้ใช่ไหม ถ้าเป็นอย่างนี้
มันจะแย้งกับอีกสิ่งหนึ่ง เราลึกลับเห็นไหม

แต่ถ้าเป็นธรรมนะ มันจะมีข้อเท็จจริงของมัน มันจะไม่ออกนอกกลุ่มนอกทาง
แล้วมันจะเข้าไปสู่จุดเป้าหมาย สู่ที่ความถูกต้องอันนั้น ถ้าเข้าไปสู่ความถูกต้องอันนั้น
นี่การเคารพธรรม แล้วมันจะได้ธรรมจริง ไม่ใช่การเคารพธรรมด้วยปาก แล้วหา
ผลประโยชน์จากธรรม เอาธรรมะบังหน้า เป็นสินค้า แล้วหาผลประโยชน์กับมัน

ครูบาอาจารย์ของเราะ ไม่เอาธรรมะมาบังหน้า ไม่เอาธรรมของพระพุทธเจ้า
มาบังหน้า เวลาตามถึงการประพฤติปฏิบัติ ข้าพเจ้าเพิ่งบวชใหม่ ยังมาอยู่กับอาจารย์ได้
ปีสองปี ยังไม่เข้าใจสิ่งใดเลย เห็นไหม เวลาคนที่มีความรู้ในหัวใจ เขาจะอ่อนนุ่ม
ต่อมตนของเขา แล้วสิ่งที่มีความรู้จริงๆจากภายในจะเก็บไว้ข้างใน

แต่เวลากับครูบาอาจารย์ อย่างที่ครอบครัวยุทธศาสนา คำว่าครอบครัวยุทธศาสนา
เวลาที่มีสิ่งใดเราต้องตีแผ่เลย ในหัวใจของเราเหมือนเปิดตู้เซฟเลย เปิดในคลังมหาสมบัติ
ของเรา ในคลังมหาสมบัติเรามันมีทองจริงอยู่ หรือมีตะกั่วอยู่ ถ้าในคลังมหาสมบัติเรามี
แต่ทองชุบ เราเข้าใจเป็นทองเก็บไว้นะ มันจะไม่มีค่าเลย

ฉะนั้นเวลา ธรรมสภาจตุรา เอตมฺมงฺคลมุตฺตมํ เวลาสนทนาธรรมกัน มันจะเปิด
คลังมหาสมบัติออกมาเลย ว่าในคลังมหาสมบัติของเรา มันจะมีทองคำจริงหรือไม่ มัน

มีเพชรนิลจินดาจริงหรือเปล่า พิสูจน์ตรวจสอบกันเลย ถ้าพิสูจน์กันแล้ว โดยการพิสูจน์ตรวจสอบกันด้วยการดมมธุรสากจลา อันนั้นผิด อันนั้นถูก นี่ทองจริง ทองเก้ เขาพิสูจน์กันได้ ในช่วงทองนี้ เห็นทองจะรู้ว่าทองจริงหรือทองปลอม

ฉะนั้นในการพิสูจน์ของครูบาอาจารย์ท่านจะพิสูจน์กันอย่างนั้น การพิสูจน์กันอย่างนั้น นั่นละการตรวจสอบกันในวงกรรมฐาน ในครอบครัวกรรมฐาน ฉะนั้นถ้ารู้จริงแล้วนะ คนที่เป็นจริง เรามีทองคำนี้ เราไม่ต้องบอกว่าเรามีทองคำเลย เหมือนเช่นเรามีสมบัติอยู่แล้ว เราไม่ต้องบอกว่าเรามีสมบัติเลย แต่คนที่เขารู้ว่าเรามีสมบัติ เขาอยากได้สมบัติอันนั้นเอง

นี่ก็เหมือนกัน ถ้าหัวใจเป็นธรรมขึ้นมา มันเป็นการรำลือในวงกรรมฐานนะ ในวงกรรมฐานเล็กๆนี้ รู้กันว่าใครเป็นใคร ในวงการวิชาชีพทุกวิชาชีพเขาจะรู้กันว่าใครเป็นใคร เพราะผลงานนั้นมันจะฟ้องขึ้นมา

นี่ก็เหมือนกัน ฉะนั้นธรรมะอย่างนี้ เวลาจะพูดนี้ ไม่อยากจะพูดนะ บางอย่างตอบปัญหาเยอะมาก แล้วเราจะตอบไว้เป็นหลักเป็นเกณฑ์ แล้วต่อไปปัญหามันจะซ้อนๆกันมา ปัญหามันจะซ้ำกันมา เพราะว่าคนปฏิบัติมันเยอะมาก แล้วที่เราพูดไป มีอยู่อันหนึ่งออกไป ปัญหาพื้นฐาน คือใครปฏิบัติมันจะเจอแบบนี้ ปัญหามันจะเจอเหมือนกันหมด แล้วใครมากี่ถาม ตอบทุกคนมันไม่ไหว อันนั้นถึงตอบไปเป็นปัญหาพื้นฐาน

อันนี้ก็เหมือนกัน สุปาติเสศนิพพานกับนิพพาน มันจะมีปัญหาอันเดียวกับว่า จิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่มองไปด้วยอุปกิเลส แล้วจิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่ส่องใสเป็นผู้ข้ามพ้นกิเลส เกียงกันใจว่าจิตเดิมแท้ที่ส่องใส จิตเดิมแท้ที่ส่องใสคือนิพพานๆ เกียงกันนี้ อันนี้ก็เหมือนกันสุปาติเสศนิพพานกับอนุปาเสศนิพพาน นี้จะเกียงกัน

วันนี้ถึงแบบว่า ขอร่วมวงด้วยคนหนึ่ง พูดไว้เป็นหลักฐานเท่านั้นเอง ฉะนั้นประสาเรา มันเหมือนกับกบเถื่อนนาย รอดแต่เถื่อนนาย นกกระสาให้กินกบหมดเลย นี่ก็สุปาติเสศนิพพาน อนุปาติเสศนิพพาน เกียงกันไปอย่างนั้น กิเลสเอาไปกินหมดเลย มันเป็นเรื่องที่สูงเกินไปกว่าที่ปุถุชนจะมาเกียงกันหรอก ไม่มีทางรู้ได้ ไม่มีทางหรอก

ยิ่งเด็กวานชื่นเถียงกัน เด็กๆถามกันในเว็บไซค์นี้ มันยิ่งเด็กๆ เด็กๆนะ ทำบุญ ยังทำไม่เป็นเลย อย่าว่าแต่ภาวนา เคยไปวัดไหม เคยเห็นพระหรือเปล่า เคยตักบาตรไหม สุภาทิเสสนิพพานเลยนะ เวลาทำบุญยังทำไม่เป็น นับประสาอะไรกับศีล สมาธิ ปัญญา

แล้วศีล สมาธิ ปัญญามันต้องมีพื้นฐาน ต้องทำของมันขึ้นมา มันถึงจะเป็น ข้อเท็จจริง เป็นชาวพุทธ เป็นธรรมขององค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า เพื่อประโยชน์ กับชาวพุทธนะ นี่พูดอย่างนี้ ถ้าไม่พูดไว้ ถ้าคนไปตาม ไปบอกหลวงตา ไปบอกครูบา อาจารย์นะ เขาจะบอกว่า ไอ้หงบมันบ้าแล้ว วันกันิพพานสองวันกันิพพาน แล้วโลกนี้ มันจะไปนิพพานอะไรกับเอ็ง ฮ่า! แต่นี่พูดไว้เป็นทางวิชาการ

ฉะนั้นปัญหาอย่างนี้เขาไม่พูดกันหรอก ปัญหาเขาพูดกันแต่ว่า เราทำอะไรกัน เป็น ทำอะไรกันได้ แล้วพัฒนาขึ้นมา ไม่ใช่เอาเป้าหมาย เอานิพพานมาตีแผ่กัน เอามา คุยอวดกัน มาข่มขี้กัน คุยแเอ็กไอง ว่ากูรู้ไง คุยอวดว่ากูรู้ มันไม่มีประโยชน์หรอก เอา ความจริงขึ้นมาพูดกัน

นี่เราพูดออกตัวไว้ ไม่อย่างนั้นก็จะหาว่าอะไรๆเราก็จะอวดอยู่คนเดียวไง เพราะว่าชาวโลกว่าแล้วนะ คนอื่นผิดหมดเลย ถูกอยู่คนเดียว เขาก็ด่ากันอยู่วันยังค่ำ แล้วปัญหามันก็เกิดอีก ก็ต้องพูด

ถูกผิดนะ คำพูดมันเป็นนาย มันจะย้อนกลับไปทำลายคนพูด ถ้าพูดไม่ถูก ไอ้ คำพูดนั้นนะมันออกไปแล้วมันเป็นหลักฐานหมดละ แล้วมันจะย้อนกลับไปทำลายคนพูด ถ้าคนพูดนั้นพูดไม่รู้จริง หรือคำพูดนั้นพูดออกมาจากการดันเดา แต่นี่มันเห็น มัน ออกมาเป็นอย่างนี้ก็พูดไปอย่างนั้น เพื่อจะให้มันเป็นหลักฐานไว้ แล้วต่อไปจะไม่พูดบ่อยๆ เนาะ เอวัง